

ou
ul
30/4/18
Wegger Chr. Strømmen
Katja Chr. Nordgaard

Til: Utenriksråden Dato: 30.04.2018
Via: Avdeling for økonomi og utvikling Saksnr.: 17/1662
Fra: Seksjon for budsjett, økonomi og forvaltning Saksbehandler: Siv C. Moe med innspill fra flere seksjoner og Norad

Evaluering av Norges rolle som pådriver i utviklingsspørsmål (Rapport 5/2016):

Oppfølgingsrapport.

Det vises til oversendelsesnotat fra Norad av 2. september 2016 om evaluering av Norges rolle som pådriver i utviklingsspørsmål (Rapport 5/2016) samt departementets oppfølgingsplan av 3.2.2017.

Evalueringsrapporten består av en hovedrapport med anbefalinger og tre delrapporter med følgende tema:

- Ulovlig kapitalflyt ✓
- Kvinner, fred og sikkerhet ✓
- Global helse og utdanning ✓

Oppfølgingsplanen fokuserer på disse tre temaene og inneholder av tre tabeller med oppfølgingstiltak for hvert av temaene, utarbeidet av de seksjonene som har ansvar for de aktuelle fagområdene.

Oppfølgingsrapporten følger samme mønster som oppfølgingsplanen, og inneholder tre tabeller med rapporter innskrevet i høyre kolonne.

**Oppfølgingsrapport for evalueringen av Norges rolle som pådriver i utviklingsspørsmål.
Deltema: Norges engasjement innenfor bekjempelse av ulovlig kapitalflyt.**

Ulovlig kapitalflyt er et mangefasettert og komplekst fenomen, med elementer eller kombinasjoner av f.eks. korrupsjon, skattesvik, bedrageri, straffbar prismanipulasjon ved eksport/import, hvitvasking og rent, kleptokratisk tyveri av penger som i sin tur føres ulovlig ut av land – med eller uten bruk av skatteparadiser (oversjøiske eller andre «spesielle jurisdiksjoner») som verktøy.

Del-evalueringen av arbeidet med ulovlig kapitalflyt inneholder ikke et sett med konkrete anbefalinger, men framstår primært som en diagnostisk gjennomgang av norske innsatser der det trekkes enkelte konklusjoner, sammenfattet i kapittel 5.

Denne oppfølgingsrapporten mht. ulovlig kapitalflyt gjengir først (*Tabell 1*) de mer generelle anbefalingene i synteserapporten, kopiert fra oppfølgingsplanen.

Deretter (*Tabell 2*) listes de mest aktuelle pågående og planlagte tiltak i UD-regi. Listen inneholder både tiltak som *helt direkte* går til kjernen av bekjempelse av ulovlig kapitalflyt, og tiltak som *tangerer* denne tematikken.

Tabell 1

Overordnede anbefalinger (synteserapporten)	Kommentarer og oppfølging
<i>Balansering av bredde, ambisjoner og ressurser</i>	Presset ressursituasjon tilsier fokus på færre innsatser, med særskilt prioritering av politisk press på Verdensbanken, som vi anser som verdens mest innflytelsesrike multilaterale finansierings- og utviklingsinstitusjon
<i>Opprettholde fleksibilitet</i>	Det inngås færre flerårige avtaler
<i>Bygge koalisjoner</i>	Prioritering av pådriverarbeid i Verdensbanken og de regionale utviklingsbankene gjennom våre respektive valgkretser, samt bidrag til målrettede flergiverfond i Verdensbanken og IMF
<i>Strategisk kommunikasjon</i>	Aktiv bruk av styrediskusjoner i utviklingsbankene, politiske samtaler og innlegg i bankene, og målbevisst pådriverarbeid for å få inn mest mulig forpliktende og operativ tekst i kommunikerer fra Verdensbankens og IMF's felles års- og vårmøter
<i>Opprettelse av Norad/UD «Task Force»</i>	Overambisiøst og urealistisk, gitt ressursituasjonen. Det viktigste er at Bankseksjonen, SUP og Norad koordinerer seg, gjerne med en enkeltperson som «grupeleder»

Tabell 2

Pågående og planlagte innsatser «uten penger»	Ansvarlig	Tidsramme	Rapport
Press på Verdensbanken for å omsette sin statusrapport på ulovlig kapitalflyt (2016) til en konkret og forpliktende Handlingsplan	Bankseksjonen	Løpende	<i>Høyeste prioritet, i samarbeid med nordisk-baltisk valgkrets, inkl. ifm. kapitaløkingsforhandlinger. Norge forhandlet fram mer forpliktende språk i IDA18 forhandlingene – inkludert en forpliktelsen om at Verdensbanken skal gjennomføre 10 landstudier om ulovlig kapitalflyt innen utgangen av IDA18.</i>
Oppfølging av ny strategi og handlingsplan for Afrikabankens arbeid mot ulovlig kapitalflyt, samt kommende strategi om bankens arbeid mot hvitvasking	Bankseksjonen	Løpende	Norske innspill ble levert i forkant av formell styrebehandling av det strategiske IFF-rammeverket, og følges opp i det løpende styrearbeidet samt i dialog omkring kapitaløkning.
Oppfølging av FN-resolusjoner i Generalforsamlingens 2. komité, dersom det i 2016 lykkes å få igjennom en resolusjon på ulovlig kapitalflyt – i så fall den første i sitt slag	Bankseksjonen og Seksjon for utviklingspolitikk	Løpende	Norge var aktivt deltakende i forhandlingsprosessen for en UNGA resolusjon høsten 2017. I tillegg arrangerte Norge sammen med Nigeria en seminarrekke for å øke oppmerksomheten rundt ulovlig kapitalflyt i New York. Det er sannsynlig at dette arbeidet ga økt oppmerksomhet rundt forhandlingene av resolusjonen.
Vokte på IFCs policy når det gjelder bruk av «financial intermediaries» (skatteparadiser), slik at etablerte retningslinjer ikke uthules eller praktiseres for liberalt	Bankseksjonen	Løpende	Dette er et løpende samarbeid over lang tid innenfor arbeidet i nordisk-baltisk valgkrets. Nordisk-baltisk gruppe har arbeidet for skjerpet tydelighet rundt IFCs bruk av skatteparadiser. Styret vil bli oppdatert på dette arbeidet 3. mai 2018, og det er lovet at det vil bli foreslått endringer i

			nåværende policy innen utgangen av 2018. Nordisk-baltisk styremedlem har et sterkt og kontinuerlig fokus på saken.
Pågående og planlagte innsatser «med penger»	Ansvarlig	Tidsramme	Kommentar
IDB Transparency Trust Fund	Bankseksjonen	2014-16	Statssekretær Holte indikerte under IDBs årsmøte i Mendoza nylig at det kan være aktuelt med fortsatt norsk støtte, og det vurderes nå inngåelse av en ny avtale.
Financial Transparency Coalition (FTC)	Bankseksjonen (Norad)	2015-17	FTC har bedt om forlengelse av avtaleperioden fram til sommeren 2018, uten ekstra tildeling. Norad vil bli bedt om å vurdere ny støtte for 2019
Global Financial Integrity (GFI)	Bankseksjonen	Tiårig samarbeid, siste utbetaling 2016	Det vurderes nå et lite bidrag for 2018 for å bidra til utdyping av målemetoder for ulovlig kapitalflyt, samt for å utforske mulighetene for mer konkret oppfølging av Mbeki-panelets anbefalinger. Norad vil bli bedt om å vurdere ny støtte for 2019 gjennom de ordinære utlysningene.
Afrikabankens Governance Trust Fund	Bankseksjonen	Flerårig samarbeid, siste utbetaling i 2014	Norge var eneste gjenværende giver, og samarbeidet ble avsluttet.
Afrikabankens African Legal Support Facility	Bankseksjonen	2013-16, siste utbet. i 2015	Ytterligere støtte ble gitt i 2017, det vurderes nå en støtteutbetaling også i 2018.
Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)	Bankseksjonen	2014-16	Samarbeidet med EITI videreføres og er pr. april 2018 overført til Norad.
Verdensbankens Extractives Global Programmatic Support (EGPS)	Bankseksjonen	Nytt konsolidert fond 2016, myk øremerking	Videreføring av den norske støtten vurderes nå. Oppfølgingsarbeidet vil bli overført til Norad i mai 2018.

		på EITI- støtte	
Samarbeid med UK, Nigeria og andre land om institusjonsbygging for styrking av integritet ifm ressursforvaltning på ulike områder. Modell: Olje for utvikling	Seksjon for utviklingspolitikk	Under oppstart. Avventer UK.	Samarbeidet med Nigeria er sterkt på dette området når det gjelder policyutvikling. Det ble bl.a. holdt et norsk-nigeriansk seminar i 2017 i Nigeria.

Oppfølgingsrapport for evalueringen av Norges rolle som pådriver i utviklingsspørsmål.

Deltema: Kvinner, fred og sikkerhet.

Det er knyttet anbefalinger både til den overordnede rapporten og til rapporten som spesifikt omhandler kvinner, fred og sikkerhet. Anbefalingene i deltema-rapporten er behandlet en etter en til sist i oversikten nederst. Øvrige anbefalinger er behandlet øverst i tabellen.

Anbefaling	Tiltak (eller begrunnelse for å ikke følge opp)	Ansvarlig	Oppfølging
Tilpasse ambisjoner og planer tilgjengelige ressurser. Vurdere Norges komparative fortrinn i lys av samfunnsutviklingen hjemme og internasjonalt. Beholde fleksibilitet.	Handlingsplanen for kvinner, fred og sikkerhet (2015-2018) er rammen for prioriteringer frem mot 2018. Norges særlige rolle i fredsmekling og Norges troverdighet i arbeidet med å fremme kvinners aktive deltakelse i fred og sikkerhetssammenheng prioriteres, og å være ledende i å inkludere kjønnsperspektivet og kvinners deltakelse i forebygging og bekjempelse av voldelig ekstremisme. Grep for å tilpasse innsatsen tilgjengelige ressurser: <u>Seks hovedsatsningsland</u> fokuserer innsatsen. <u>Veilederen</u> utrunder utenriktjenesten til bedre oppfølging av planen. <u>Indikatorsettet</u> gjør arbeidet mer målrettet og bidrar til bedre resultatmåling.	Seksjon for FN-politikk i samarbeid med andre relevante seksjoner, ambassader og Norad. Seksjon for FN-politikk i samarbeid med relevante seksjoner og utestasjoner. FN-seksjonen og Norad	Følges opp løpende. Gjennomgående stort fokus på ressurser, virkemidler, kapasitet og komparative fortrinn i denne fasen, hvor vi jobber frem ny handlingsplan (gyldig fra 2019). Årsrapport for 2016 godt mottatt, format overkommelig. Gode resultater. Jevnlige dialog med sivilt samfunn om fremdrift. Nye initiativ på fred og forsoning inkluderer globalt nettverk av kvinnelige meklere, samt større fokus på før-forhandlingsfasen og implementering av avtaler, hvilket planlegges reflektert i ny handlingsplan.
Effektiv kunnskapsdeling mellom departementet og Norad.	Norad har fått en tydeligere rolle, i forvaltning av en egen bevilgning til sivilt samfunn, og ved særlig rolle i oppfølging av hovedsatsningsland. Gjensidig involvering i faglige forum, møter og reiser av	FN-seksjonen og Norad	I arbeid med ny handlingsplan ser vi også nærmere på hvordan

	relevans for gjennomføring av handlingsplanen.		<p>satsningslandene har fungert og vil vurdere jsuteringer. Vi ser også på nytt på indikatorene for rapportering og rapporteringsformat, og vi vil vurdere behov for oppdatering av veileder i tråd med ny handlingsplan.</p> <p>Samarbeidet med Norad er bredt og robust, og har fått en god ramme i og med ambassadenes arbeidsplaner for kvinner, fred og sikkerhet og årlige samlinger med satsningsland.</p>
For et hvert engasjement, utforme exit-strategi for pådriverinnsats på politisk nivå.	Feltet er underlagt samme forventninger om exit-strategi som i norsk bistand for øvrig.	UD	<p>Løpende.</p> <p>Hva gjelder egen bevilgning for sivsamsf engasjement på feltet, er det lyst ut nye midler (høsten 2017, for avtaler av tre år f.o.m. i år).</p> <p>Norske organisasjoners støtte kanaliseres fra nå av gjennom bredere avtaler med Norad, hvilket gir mer rom for støtte til internasjonale nettverk og lokale organisasjoner.</p>
Utvikle en pådriverstrategi, bygd på kartlegging av	Utvikles og samordnes i tråd med føringer for øvrig pådriverarbeid.	UD	Samordnes med evt. overordnet strategi.

<p>relevante aktører, Norges pådrivermål og komparative fortrinn i ulike sammenhenger.</p>			<p>Gjøres ikke. Men stor bevissthet om pådriverarbeid på kvinner, fred og sikkerhet, også mtp SR-kampanjen.</p>
<p>Kommunisere tydeligere om ressurstilgang og etterstrebe større forutsigbarhet, for å sikre at samarbeidspartnere har bedre mulighet til å planlegge sin virksomhet og lykkes med sine mål.</p>	<p>Utføres i tråd med departementets føringer for kvinner, fred og sikkerhet.</p>	<p>UD</p>	<p>Løpende Ref. ovenfor. Utlysning i høst gikk bredt ut. Norske partnere legger nå dette arbeidet inn i det brede samarbeidet med Norad. Vi har for øvrig halvårlige møter mellom implementerende departement og sivsamf, ledet av statssekretær, for å sikre god infolyt</p>
<p>Koble lokale og internasjonale initiativ tettere sammen, slik at det som gjøres multilateralt og det som gjøres på grasrotnivå henger sammen og bidrar til gjensidig synergieffekt.</p>	<p>Nytt initiativ initiert som svar på denne utfordringen. Nigeria er nytt satsningsland for kvinner, fred og sikkerhet. Konferanse skal arrangeres i 2017 med fokus på samarbeidet på tvers i FN, samarbeidet med myndighetene og sivilt samfunn</p> <p>Nytt dialogforum lansert i september 2016, for å sikre at erfaringer fra kvinner som arbeider mot voldelig ekstremisme høres i den politiske debatten på høyt nivå</p>	<p>Ambassaden i Abuja i samarbeid med Nigeriadesken, FN-seksjonen og andre relevante aktører</p> <p>FN-seksjonen og Seksjon for global sikkerhet og nedrustning</p>	<p>Konferanse avholdt innen desember 2017 Konferanse avholdt i Abuja i september 2017. Godt oppmøte, bredt eierskap.</p> <p>La opp til egen sesjon om multilaterale initiativ under samling for satsningsland i Bogota i 2017, og sørget for kontakt mellom desk officers ved våre ambassader</p>

			<p>og vår delegasjon i New York.</p> <p>Dialogen skal finne operativ form innen utgangen av 2017. Andre møte innen juni 2017</p> <p>Flere møter avholdt gjennom 2017, i NY, London, Paris og Rabat, bl.a. Godt mottatt. Fremdeles noen avklaringer som gjenstår mtp format, men gjennomgående går det nå av seg selv</p>
<p>Gjøre koordinatørstillingen til en mer senior stilling, for å løfte status og formelt tillegge arbeidet større vekt.</p>	<p>Det er ikke vurdert som aktuelt på dette tidspunkt.</p> <p>Globalt nettverk av kontaktpersoner på høyere nivå er opprettet. Ekspedisjonssjef for FN-avdelingen møter i forumet.</p>	<p>Avdeling for FN og humanitære spørsmål</p> <p>Ekspedisjonssjef for FN-avdelingen i dialog med FN-seksjonen</p>	<p>Vurderes ved behov</p> <p>Stilling oppgradert til Spes.Rep.-nivå.</p> <p>To møter i året, andre møte i Spania våren 2017</p> <p>Norge deltok ved ekspedisjonssjef Andersen i Alicante og ved Stormark i NY</p>
<p>Utarbeide et resultatrammeverk som oppfølging av pådriverstrategien, for å sikre bedre resultatoppfølging.</p>	<p>Vurderes ikke som hensiktsmessig.</p>	<p>UD</p>	<p>Vurderes ved behov.</p> <p>Vurderes fortsatt ikke som hensiktsmessig, men bevissthet om disse aspektene ved ambassadene og delegasjonene hvor vi har særlig innsats.</p>

Oppfølgingsplan for Evalueringen av Norges rolle som pådriver i utviklingsspørsmål.

Deltema: Global helse og utdanning.

Oppfølgingsplanen nedenfor tar utgangspunkt i rapportens anbefalinger og konklusjoner gitt i Norad sitt oppfølgingsnotat.

Oppfølgingsplanen er utarbeidet av Seksjon for globale initiativ (SGI). Etter at planen ble utarbeidet ble ansvaret for helse og utdanning overført til Norad, og Seksjon for globale initiativ nedlagt. Ansvaret for all oppfølging i tabellen er dermed endret til Norad.

Anbefalinger i rapporten	Tiltak (eller grunnlag for ikke å følge opp)	Ansvarlig for tiltak	Tids-ramme	Resultat/endring/kommentar Etter ett år
Opprettholde realisme via å justere ambisjoner og planer i forhold til ressurstilgang og eksisterende forpliktelser, og å unngå press for å formalisere små og mellomstore engasjementer.	På begge satsingsområder blir det foretatt en løpende vurdering av ambisjoner og planer i forhold til ressurstilgang og eksisterende forpliktelser. Dette betyr også jevnlig oppdatering og godkjenning fra politisk ledelse av prioriteringer og budsjett disponering av innsatsen.	Norad	Løpende	Seksjon for utviklingspolitikk utarbeider fordelingsnotat på kap 169 global helse og utdanning, som godkjennes av politisk ledelse. Norad underrettes om prioriteringer i utdannings- og helsesatsingene gjennom tildelingsbrev fra departementet. I tillegg er det løpende dialog mellom Norad og departementet i form av planleggingsmøter. Evt. nye innsatsområder er gjenstand for politisk klarering. Innen helse er det identifisert tre fokusområder for politisk lederskap. Disse er: 1) Helsefinansiering, inkludert vertskap for påfylling av «Global Financing Facility», 2) Høynivå-styringsgruppe for den globale «Every Woman, Every Child»-kampanjen. 3) Seksuell og Reproductiv Helse og rettigheter/ seksualitets-undervisning. To nye områder er under vurdering, og mulige områder er også valgt bort med grunnlag i ressurstilgang og andre forpliktelser.

<p>Trekke på faglige ressurser der de finnes. Dette innebærer:</p> <p>Institusjonalisering av kunnskapsforvaltning.</p> <p>Effektiv kunnskapsdeling mellom Departementet og Norad.</p> <p>Aktiv bruk av internt arbeidsmarked i utenriktjenesten for å sikre faglige ressurser der de trengs.</p> <p>Partnerskap med eksterne offentlige- og private aktører.</p>	<p>På helse, som har vært et satsingsområde i bistanden i flere år, finnes det en sterk kunnskapsbase i Norad og det er etablert et godt samarbeid og effektiv kunnskapsdeling mellom Departementet og Norad. Denne kunnskapsbasen må opprettholdes gjennom god rekruttering. Eksterne aktører trekkes inn, bl.a. i forbindelse med faglig utredningsarbeid etter behov.</p> <p>For utdanning, som er en satsing av nyere dato, har det tatt tid å bygge opp kapasitet i Norad. Dette har gjort at Departementet har inngått samarbeid med ledende internasjonale aktører som Brookings institution. Dette åpner også opp for samarbeid med norske fagmiljøer. Også innen utdanning er kunnskapsdelingen mellom departementet og Norad god.</p>	<p>Norad</p>	<p>Løpende</p>	<p>Norad har rekruttert 5 ansatte til utdanning og helse (Ref. KPMGs rapport «Effektivisering av Norad», s. 6) i 2017 i forbindelse med nye arbeidsoppgaver.</p> <p>Utdanningsseksjonen i Norad har generelt styrket sin kapasitet på utdanningsfeltet. Det er løpende kunnskapsdeling mellom Norad og Utenriksdepartementet. Norad har god dialog med strategiske internasjonale partnerne (organisasjoner, fond, givere, tenke-tanker som Brookings), sivilt samfunn i Norge og til dels norske fagmiljøer.</p> <p>Helseseksjonen trekker på flere faglige miljøer både i Norge og internasjonalt. Eksterne aktører trekkes inn særlig til faglige vurderinger, og Norad har rammeavtaler med norske kunnskapsmiljøer innen forskjellige relevante områder som for eksempel universell helsedekning og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Norad jobber også tett med eksterne faglige partnere til nytte for pådriverarbeidet, inkludert Partnerskapet for kvinner, barn og ungdoms helse, FN-partnere og sivilt samfunn.</p>
---	---	--------------	----------------	--

<p>For et hvert engasjement, utforme "exit" strategi for pådriverinnsats på politisk nivå.</p>	<p>For helsesatsingen som har gått over noen år, vurderes dette løpende når flerårige forpliktelser utløper. Utdanningsatsingen er i en oppstarts og konsolideringsfase, så exit-strategi er ikke naturlig på nåværende tidspunkt.</p>	<p>Norad</p>	<p>Løpende</p>	<p>Helsesatsingen har gått over noen år, og mulig avslutning/endring av pådriverinitativ vurderes løpende, og særlig i forhold til om eksisterende initiativ er tilpasset Bærekraftsmålene.</p> <p>Utdannings-satsingen er fortsatt i en oppstarts- og konsolideringsfase så exit strategi vurderes ikke generelt, men for enkeltstående tiltak, som ikke leverer etter forventningene. Det er fokus på å begrense antall nye tiltak.</p>
--	--	--------------	----------------	---